

foretaget en Forandring i det foreliggende Forslag, som jeg maa tillægge en meget stor Betydning. Det Forslag, som fremkom fra Ministerens Raad, hed „Forslag til Lov angaaende en foreløbig Bevilling for Finantsaaret 1873—74“. Nu er Forslaget døbt om og hedder „Forslag til midlertidig Finantslov for Finantsaaret 1873—74“; det er noget ganske Nyt; midlertidig Finantslov har vor Lovgivning hidtil ikke kjendt. Vi have, siden Sunigrundloven udkom, havt adskillige foreløbige Bevillinger, og deres Titler kunne henføres til to Tidrum, nemlig Tiden før den gennemfete Grundlov og Tiden efter denne. I Tiden førend den gennemfete Grundlov hed saadanne Bevillinger: „Lov om foreløbig Indtægts- og Udgiftsbevilling, indtil Finantsloven er vedtagen“. Siden den Tid har man forkortet Titlen saaledes, at den paa de fire Love, vi have havt siden 1866, hedder: „Lov angaaende en foreløbig Bevilling for det og det Finantsaar“. Sammenligner man nu Titlen paa disse Love og deres Indhold med Grundlovsbestemmelseerne, dels i Sunigrundlovens § 52 og dels i den gennemfete Grundlovs § 49, saa falder det i Minde, at det er et meget vanskeligt Arbejde at forsonde Grundlovens Bogstav med de vedkommende Loves Bogstav. I den nugældende Grundlovs § 49 staar der nemlig — jeg skal citere af begge Grundlove, forsaavidt de her komme i Betragtning —: „Forinden Finantsloven er vedtagen, maa Skatterne ei opkræves. Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven“. De foreløbige Bevillinger begynde derimod saaledes: „Indtil Behandlingen af Finantsloven er tilendebragt, kunne Skatterne opkræves“. Det er svært, siger jeg, at forsonde Bogstaven i Grundloven med Bogstaven i de foreløbige Bevillingslove; det synes klart, at dette „Forinden Finantsloven er vedtagen“ maa udelukke enhver Indtægts Modtagelse i Statskassen og enhver Udgifts Afholdelse i den Tid fra Lovlighedens Grændse, medens det er ligesaa klart, at det i et vist Tidrum maa være lovligt i Henhold til de foreløbige Bevillinger. Den Regel, man satte ind i Grundloven, var imidlertid den stive og stramme theoretiske Regel, som det ikke var muligt at overholde endog blot den første Gang, den skulde bringes i Anvendelse. De Herrer ville maaske erindre, at, efterat Grundloven af 5te Juni 1849 var vedtagen, var den grundlovgivende Rigsforsamling endnu samlet i nogen Tid, og den første Rigsdag, for hvilken en Finantslov kunde forelægges, kom først sammen i de sidste Dage af Januar 1850; det viste sig da at være en Umulighed at tilendebringe den første Finantslov inden Finantsaarets Udlob, og man var derfor tvungen af Lidsomstændighederne til at gaa bort fra Grundlovens bogstavelige Fortolkning, at se bort fra, hvad de ubøielige Ord ubtalte, og holde sig til, hvad der efter Omstændighederne fornøftigvis maatte være Meningen; man gik altsaa ind paa at give en foreløbig Be-

villing, hvorefter Udgifter og Indtægter bleve Lovlige, indtil Finantsloven var vedtagen. Sammenligner man nu de foreløbige Finantslove med, hvad Sunigrundlovens § 30 og den gennemfete Grundlovs § 25 indeholde, saa følger deraf en meget rigtig Ting. Den gjældende Grundlovs § 25 bestemmer nemlig, at „i særdeles paatrængende Tilfælde kan Kongen, naar Rigsdagen ikke er samlet, udstede foreløbige Love, der dog ikke maa stride mod Grundloven“. Der er altsaa tre Betingelser for Udstedelsen af foreløbige Love; den ene er den, at der skal være særdeles paatrængende Omstændigheder tilstede, den anden er den, at Rigsdagen ikke er samlet, og den tredie, at Loven ikke strider mod Grundloven. De to første af disse Betingelser skal jeg ikke nærmere omtale, fordi de ikke her komme i Betragtning; den tredie derimod vil jeg henlede Opmærksomheden paa, fordi den drager Noget til Følge med Hensyn til de foreløbige Bevillinger. Da nemlig en foreløbig Bevilling er stemplet som lovlig ved Vedtagelsen af flere saadanne Bevillinger, maa det være klart, at den er forenelig med Grundloven, og deraf maa det atter være klart, at en saadan Lov, naar de øvrige Betingelser ere tilstede, kunde gives af Kongen i Henhold til Grundloven af 5te Juni 1849 § 30 og den nugældende Grundlovs § 25. Vi have jo ogsaa havt en saadan foreløbig Lov eller rettere sagt en Forlængelse af den gjældende Finantslov, nemlig Loven af 12te Mai 1853. Dens Lovlighed er utvivlsom, efterat det overhovedet er anerkjendt, at foreløbige Bevillinger ere lovlige. — Naar man nu spørger: Deraf, at foreløbige Bevillinger, efter hvad jeg nu har fremsat, ere lovlige, følger deraf ogsaa, at en foreløbig Finantslov er lovlig? — saa svarer jeg for mit Vedkommende, at det forenkommmer mig mindre klart, at det er Tilfældet. En foreløbig Finantslov er nemlig noget Mere end de foreløbige Bevillingslove. Disse ere kun Bevillingslove for de ordinære Udgifters Vedkommende. Tilfødsel til at afholde Udgifter begrænses udtrykkelig til de løbende Udgifter, hvorimod Finantsloven omfatter noget Mere. Finantsloven er jo et Overflag over alle Indtægter og Udgifter, og om der end er væsentlige Overensstemmelser mellem disse to Arter af Love, maa jeg dog tilstaa, at jeg anser det for tvivlsomt, hvorvidt de ere identiske, hvorvidt man altsaa deraf, at en foreløbig Bevillingslov er lovlig, kunde slutte, at ogsaa en foreløbig Finantslov er det. Nu foreligger der Rigsdagen for første Gang et Forslag, der hedder „Forslag til en midlertidig Finantslov“, og det Spørgsmaal maa da nødvendigvis optaa, om derved ikke er ment og fornøftigvis maa tænkes at være ment noget Andet og Mere end ved en foreløbig Bevillingslov. Jeg kan ikke værgе mig for den Overbevisning, at det er Tilfældet. De foreløbige Bevillingslove ere jo nemlig ikke Andet end, hvad de selv udgive sig for. De ere ikke Andet, end